

povzdigniti in olepšati, pa kaj pomaga, ker ga Amurat IV. v kratkem spet potlači. — Leta 1831 se spunta zoper cara turškega tudi Mehemed-Ali, namestnik v Egiptu, in sin njegov, Ibrahim Paša, si podverže malo po malem celo Sirijo. — Že se kaže v Bejrutu in v okrajnah sirijanskih vspeh boljše, redne vlade egiptovske, pa na enkrat se vzdignejo leta 1840 nekatere evropske vlade zoper Egipčane, in jih prisilijo v Egipt se vrniti. Pri tem početju se je tudi brodnštvo naše avstrijsko čversto ponašalo! Francozi pa se niso te slave udeležili, kakor nekoliko let prej žalostne slave pri Navarinu.

(Dalje sledi.)

Nekaj v svarilo roditeljem.

Ljube Novice! izvolite vverstiti ta sostavek med svoje — pa ga nesite po široki Slovenii mogočno trobečega na ušesa roditeljem, da jih saj žalostne dogodbe zdramijo in zbudé, ker ne zamorejo mili opomini in prošnje prijazne odpreti njih oči! — Prijazno je plavalo včeraj (dan pusta) sonce na obnebji jasnomodrem, in vpiralo svoje žarke v belo odejo, ktera pokriva zemljo in klisurine naše. Dozdeva mi se, da je previdnost božja zato dopustila soncu ta dan toliko svitlo sijati, da ljudstvo zraven svojih ajdovskih zabav in veselje ložej zagleda prepad nesreče, ki mu za herbtom grozi. Ali ljudje, posebno pa očetje in matere velikih burk in iger omamljeni in opiti, nimajo moči odginiti zastora, ki je zakrival nesrečo sledečo: Uže sonce zahaja, toda prezgodej za veseli ljud naš zadnje trake moli, ko da bi hotlo reči: „srečno! jutri se vsi ne vidimo več.“ Skakanja, dirjanja, metanja, nametovanja s snegom, smeha itd. so siti. Nekaj vendar še pogrešajo, peté jih še serbé. Dva akoravno že dovelj ostarela zakonska neka moč silovita vleče na plés, krepko se jej ne ustavita — gresta. Žena vkljub otroku, ki ga nosi pod sercom uže več mescov, gré, in se ne spomni dolžnost do otrok, ki jih je porodila. Mož, ko dom zapušča, ne vidi švigajočega plemena na ognjišču in ne spominja se več punce 4 let stare, ktero je samo zapustil kraj ognja, ker sta uže bila na plesišču misel njega in duh. Kaj se doma zgodi med tem, ko ona dva v kerčmi rajata, plešeta in uživata veselje posvetnih? Dekleta nedolžnega oblačilo se, žalibog! užge plemena švigajočega okoli sebe, in dete se počasi peče!! — Neskerbna roditelja pozno v noči domu pridša ugledata ljubeznivo hčerko vso pečeno in malo živo, počneta nje rane polivati s solzami bridkimi; toda že prepozno, ker duša, sedeča že na jeziku, je danes okoli desetih uzdignila se na svojih nedolžnih perutih, in odplavala k Stvarniku svojemu tožit očeta in mater.

F. R. Gradiški.

O vučjem pastiru.

Narodne pripovedke iz okolice Varaždinske.

Prinesek za slovensko mitologijo.

Nabral M. Kračmanov.

Na Kranjskem je znano, da hudič polhe na pašo goni. Med Slovenci, ki stanujejo okoli Varaždina, je vera, da imajo živali svoje pastirje, postavim volkovi, ribe, tice; in marsikaj si o tem pripovedujejo. Že sem v lanskim „Novicah“ v 57. listu na 227. strani eno od volčjega pastirja povedal, in ker utegne ta stvar spet nekoliko v slovensko mitologijo segati, mislim, da ni od več, ako še povem kar sem znova zvedil od volčjega pastirja.

1. Jeden put bil je jeden jager pak je hodil pazit zveri. Išel je na jeden hrast a pod ov hrast su hodili vuki i žjimi skup vučji pastir. Gda su išli pastir je išel prvi a oni za njim. Gda su tam došli onda veli vučji pastir jagru: čuješ, hodi dole. On se ni vufal i niti ni išel. Onda mu veli: hodi, drugač te ove moje zveri pojedu. Onda je

išel, i gda je došel s hrasta veli mu vučji pastir: vezda kaj očes rajši, jeli češ biti to kaj sem ja bil sedem let, ili da te ove zveri pojedu? On je rekel da če biti rajši to kaj je on bil. Onda mu je rekel pastir: prekopicni se kroz ov obruč. On se je prekopicnul i vuk je postál, a vuki so vikali: živio, novoga pastira smo dobili kojemu budemo purane krali. I tak su ga radi imeli. Neg vu zimi je bil tak gladen da je dimo hodil na gnoj jest one glive, kaj su po gnoju rasle i kupanje je hodil lizat. A domači su ga opstrelali i tukli kajti nisu znali da je on. Neg gda je sedem let izminulo on je došel, i pitali su ga, da gde si bil tak dugo? Onda jim je 'se povedal kak je bil i kak su ga oni bili. Onda su napravili gosti, su pili i jeli, a ja sem bil ozad za pečjum, nit su se na me ogledali; neg sem jim pol purane zel i v torbicu del i tak sem ga pojel.

2. Jeden put su bili konjari na paši, pak su bili i po noći takaj, pak su vidli saku noć da ogenj gori, a ognjišća ni bilo gda su gledali. Onda je jeden izmed njih bil pak je rekel da bude išel ovu noć na hrast gledat kaj je to. On je išel na hrast pak dojde jeden klapasti vuk pak se čez jeden obruč tri put prekopicne a stari dedek postane, a vuki dojdú za njim, a koj je prvi došel on je donesl jednu gusku i dal mu ju je; on ju je spekel i meso je pojel, a kosti je dal vukom. Gda su to pojeli onda jim odlučal kaj bu koj dobil ovo leto. Jednomu veli: ti buš dobil kravu; tak je rekel i drugim 'sakomu njegovo. Onda naj zajednemu je rekel: ti pak buš dobil ovo kaj je na ovom hrastu. A ov deček je vre bil od straha ves črn. Onda su 'si odšli, a ov, koj je toga dečka dobil, je ostal i potkapal je ov hrast da, gda hrast podkoplje bu deček dol opal i da ga bude pojel, neg samo da do dana to včini. Neg dan je nastal i pastiri su došli i vuka stirali a dečka su na kla zeli. I ov deček je doma odišel i jedno leto ni nikam vun iz doma išel, neg samo vukol hiže je išel. Gda je leto dan prošlo išel je s pastiri po noći na pašu. Onda su pastiri pospali, vuk je došel i njega pograbil i pojel ga je.

3. Jen put je bil jen vučji pastir i on je nad sedem vukov bil. Išel je jen put po selih mleka prosit i dojde vu selu k jedni ženski i prosi ju za mleko kajti on rad mleko jede. I ta žena mu ne štela mleka dati. On reče: dobro dobro, vre buš se ti zmislila komu si ne štela mleka dati. I žena si je mislila, kaj bi ti, zmazanec, mleko jel. I ti vučji pastir neće taki vuka poslati, neg tak za nekuliko let pošle da zakole tele ili kravu, žrebe, dete ili kaj god od one hiže. Onda su ženski drugi ljudi rekli: to ti je pravo vučji pastir bil, ti buš nesrečna. I onda je ta žena strahu bila kaj je ne njemu mleka dala. I za nekaj časa odnesel je vuk jedno svinče koje su šteli zaklati si, i onda su vre imeli nikaj kaj bi klali. — Ti vučji pastir zapovedal je vukom kam koji mora iti. Jednomu je rekel da naj ide korenja (korenin) kopat, drugomu da naj ide po onoga in onoga človeka, tretjomu drugo, četvrtomu pak drugo, pak petomu drugo, i tak dalje. Ako pak ono nemre zaklati, pošle ga drugam gde more si zaklati i pojesti. — Ti vučji pastir bil je ves rezdrapan tak, da su 'se krpe doli visele.

Slovenske humoreske.

Po národnih pravlicah spisal Vicko Dragan.

II.

Verbovčani so prebrisane glave. Naj povem kakšno od njih.

Po Verbovškem germovji raste dosti divjega hmela. Neki Verbovčan, kteri je križem svet obhodil, jim svetuje, naj varijo pivo (ol), ker imajo dosti hmela. Piva ni nobeden še pil. Kakšna pijača pa je to? vsi ga barajo. Diši kakor konjšica, in mislim, da hmel v konjšici zavreti dajo. „To pa vendar ni mogoče“ — rečejo stari sosed Ropotar.

Ali skusiti znamo. Skusijo. Župan prvi pivo pokuša, pa se bridko derži kakor Vlah na pepelnico. Svoje blago peljajo v Gradec. Na placi gospôda pijačo pokuša. „To je strup!“ — vsi zakričijo in naše pivovare vtaknejo v ječo.

Doma prodajavce željno pričakujejo, ker radi bi zvedili, kako so blago prodali. Mine Miholovo, Martinovo, mine Koleda, — prodajavcov ni še domú. „Bogme! ušli so nam s penezi“ — reče modra glava, prisežen mož Bercko Vertoglavič — hočemo jih iti iskat.“

Zbrali so dva stara pravična možaka. Nobeden izmed njih ni še bil pri županu zatožen, da bi bil kakošno krivico storil, — nobeden teh, čeravno sta obadva bila kruljeva, še ni imel noge v kladi.

Pozimi nista mogla iz doma zavoljo slabih nog ob Jurjevem, kadar je vse zeleno bilo, pa so pivoprodajavce že spustili domú.

Ker gradčki gospôdi pivo ni dopadlo, si iz hmela niso več dobička iskali. Pustijo še ga dan današnji rasti, rekši: „naj imajo vrablji (vrabci) v njem gnjezda.“

Vrablje Verbovčani posebno radi jedo. Enkrat se je žalostna pripetila. Zvedel je mlad Verbovčan, da v orehovem bednji so mladi vrablji. Pové to sosedom. Sosedu grejo z njim, pa kak do luknje priti? Eden drugemu naj na ramo stopi; tako bo šlo. In zgodilo se je tako. Že naj bolj zgornji segne v bedenj, in zakriči: „imam ga že“, ko naj bolj spodnji radovednež vpraša: „kakšni so?“ ter gor pogleda, in vse gornje na tla strosi. Samo nar bolj gornji visi, celo roko v bednji deržeč, med nebom in zemljo.

Kako ga bomo na zemljo dobili? vsi žalostno vprašajo? Hitro se najde modra glava. Verzimo sekirico, da se roka odseka; da pa ne bode se ubil, položimo na zemljo pernato blazino, in da se ne bode v graben skotnil, denimo čez blazino brano. Storili so tako. Da temu revežu potla niso vrablji več dišali, in da ni jih nikdar več spe-ljaval, se vé, pa kaj je Verbovčanom za enega Verbovčana! — saj vsako leto jih sto maček iz repišča prinese, sto pa kobila iz verbe binene.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Siska 21. febr. Vsled večjih naročb iz Krajnskega in bolj živo prodajanje v Sisku kakor tudi poskočivša cena žita v Banatu je storila, da se je tudi tu cena popravila. Pšenice pretečenega tedna je 8000 vagánov prodanih in sicer banaške od 85—88 funt. težke po 52—58 gr., bačvanske od 85—86 funtov po 53 $\frac{1}{4}$ do 54 gr., in horvaške po 46 do 50 gr. Še se je prodalo 1000 vagánov napolice po 43—45 gr.; 4000 vagánov koruze po 44—45, malo bolje verste po 46 $\frac{2}{3}$ gr. Za ječmen po 30—35 gr. malokdo mara; ovsa se je prodalo 2000 vagánov po 24 $\frac{1}{2}$ do 25 gr. in najboljšega po 25 $\frac{2}{3}$ gr. na drobno. Vreme je mrazno, snega je polno, reke so še zaledene. Vožnina do Zidanega mosta je po 42—48 kr.

Iz Reke. Veselja nam serce poskakuje, ko beremo, kako slavno so Slovenci v Ljubljani stoletnico našega milega Vodnika praznovali. Kdo bi se ne veselil, ko bere o slovesnostih v Šiški, o veselici v gledišu! Marsikoga sem tiste dni v našem mestu reči slišal: Oj zakaj nisem danes v Ljubljani! In vse tiste dni se nismo skorej družega pogovarjali, kot samo o Vodniku. Vodnik nam je bil zmiraj na misli. — Praznovali smo v duhu, kar ste v Ljubljani s petjem, godbo in vrišem. — Pa to ni bilo dosti; hotli smo, da se bomo bolj živo veselega dne spomnili, tudi zunaj se veseliti. Zbralo se nas je tedaj šest gimnazialnih učencov v društvu slavno učenega Slavjana gosp. K — ca, in šli smo sprehajati se; do neke hiše pridši gremo na vert in se za kamnato mizo posedemo. Tukaj ustane slavni gosp. K. in začne o zaslugah našega Vodnika serčno govoriti; opominjavavši tudi nas mladenče napredovati po poti, ki nam jo je Vodnik pogladil, jenja govoriti. Primši kozarec v

roko zaupije: „Živio spomin Vodnikov, živio Prešernov, živio Koseski, živio tudi dr. Toman, ki tako neutrudljivo skerbí, da se slavni mož poslavi!“ Kupe so žvenkljale, pa besede bistroumnega moža so mi ostale v sercu z gorečimi čerkami zapisane. — Zima letos pri nas vedno razsaja, pa mislim, da jo bomo skoro prestali. Spomnim se, da je lani o takem času že mandeljnovo drevje cvetelo, ali letos še popkov ne poganja. Družega ni tukaj nič novega. **Z Bogom!** J. Bilc.

Iz Zagorja 24. febr. Fr. Ž. — Iz Horvaškega se za gotovo zvé, da se je v Kamnjaku, tri ure od Reke, na Karlovski cesti 19. t. m. zgodila sledeča strašna nesreča: Hud mraz je bil in strašna burja je vihrala. Uboga žena nekega dninarja gré, ko ji je piče za kravo zmanjkalo, v bližnjo vas, četert ure dalječ, po koš sená. Doma v merzli koči je pustila dva otročička. Mož je šel tudi po svojih opravkih. Ko pride ta domú in vrata odpre, najde oba otroka mrtva — zmerznila sta! Ji žalostno prigodbo povedat, hití svoji ženi naproti, ker je predolgo ni bilo domú. Pa komaj pride dve sto korakov iz vasi, mu presune še večja britkost serce. Kos trupla svoje žene najde namreč, katero so volkovi raztergali. Zares neizrečena žalost za ubogega moža!

Pri sv. Križu poleg Turna 24. sveč. J. S. — Na Svečnični dan se je vidil v našem kraju čuden prikazek. Dopoldne je prav močno sneg šel, in s snegom vred je okoli vasi Tihaboja, ki stoji na griču med dvema dolinama, brez števila červičkov ali gosenc na tla padalo. Vse gomazelo jih je po téh dolinah, kakor so ljudje pravili, da bi jih bil lahko v mernik grabil. Tiči so jih neki prav hiteli zobati. Lazili so po snegu, dokler jih ni bil sneg zapadel. Bili so pa ti červički črnkasti, ravno taki, kakor so gosence, ki na repo hodijo; gobčke in glavice so imeli jeklenaste in prav terde. Skušali so červičku gobček streti z nožem, pa je raji odletel ko se sterl. Dolgi so bili po kakega dobrega pol palca, in so imeli neki goste nožice. Rad bi bil sam ktereга vidil, pa sem še le te dni zvedil od tega čuda, in ni bilo nobenega več dobiti, ker je bil velik sneg zapadel. Čudno je tudi, da jih je bilo na obeh straneh vasi po dolinah vse polno; po vasi, ki je na nizkem, komaj kake štiri ali kakih pet sežnjev visokem robu v sredi, je bilo pa le maloktereга viditi. Tudi pol ure od tod, na meji Čateške fare, v dolini imenovani „pri cerkvenem malnu“ je bilo neki vse černo teh živalic. Nisem pa slišal da bi jih bili vidili po gričih med Tihabojem in cerkvenim malnom. Mikavno bi bilo vediti, ali se je kaj tacega o tem času še kje drugod vidilo, in od kod je prinesla burja zdaj pozimi te živalice?

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. C. kr. dnarstveno ministerstvo je zaukazalo, da so rudniki, ktere njih posestniki opusté, v tistem polletju (semestru), v katerem so rudnijski oblastniji naznanili, da rudnik opusté, še davšini od rudnika podverženi, ker je to davšino vsacega pol leta naprej odrajtovati, ne gledé na to, ali se rudnik obdeluje in kaj dohodkov daje ali ne. Ako se na izrečenje, da kdo rudnik opustí, ne more v tistem polletju, v katerem je bilo rudnijski oblastniji naznanjeno, zavoljo uredskih djanj, ktere gredo pred tem, že odgovor dati, in ako se iz enacega uzroka opušeni rudnik v rudniških bukvah ne more izbrisati, se davšina za naslednje polletje in toliko časa ne tirja, dokler obravnave terpé, temuč samo predznamljajo se in še le po izrečenju, da rudnijska oblastnija v to opušenje privoli in po izbrisanju opušenega rudnika se v predznamku izbrišejo. Zakaj s tistim dnevom, v katerem posestnik rudnika rudnijski oblastniji naznani, da rudnik opustí, se odpove tudi vsaki iz podeljenja izvirajoči pravici do rudnika in ne sme ga več obdelovati.